

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló: községek, játékszíni krónika; idej gyapjunyírás későbbisége; losonczy gyapjuvásár 's a t. Pesten a' reform. snerintendens-va-ziásra újabb határidő szabatik; Borsodmegye (a' honoratiók szavazásjoga fölfüggesztetik, intézkedés a' tisztújítási kiesapongások meggátolása iránt, 'a a' t.) Szatmármegye (a' megye mult évi 's jelen politikai állása közt egyenlővonal; Ungmegye (fels. rendelkezések kihirdetése, az országgyűlési választmány jelentése, megyei levelezések, husárszabás, 's a' t.) erdélyi országgyűlés, székelyek sérelmei — folytatás —; 's a' t.) Ausztria (új papirospénz kibocsátása iránti készülétek) Amerika (az egyesült státusok kölcsönvételt határoznak; 's a' t.) Spanyolország (a' királyné férjválasztási kérdése; folytonos pénzsűkség; 's a' t.) Anglia (Parliamenti gyűlések. Elegy. 's a' t.) Franciaország (A' kormány új összeesküvésnek jut nyomába, A' vasuti törvény egész terjedelmében elfogadtatt. Elegy.) Értésítő.

Magyarország és Erdély.

Ó cs. 's ap. kir. fels. Miske Imre bárót a' m. kir. udv. kancellária tiszteletbeli fogalmazójává, a' tajovai hutasz-hivatalra pedig Rös z n e r J ó z s e f körmezői próbáló-segédet, az óbányaira P h e m Imre helybeli hutaszénmérőt 's ideiglenes ellenőrt méltóztatott legkegy. kinevezni.

A' nm. m. kir. udv. kamra L i c h t e n b e r g Zsigmond gróf Doroszlóra lett áthelyzése által megürült fuccinai kam. erdőmesteri hivatalra, M a t h e o v i c h Antal fuccinai ideiglenes ker. erdőszt alkalmazá. A' samaczi kir. harminczados-hivatal megürült. W i l t Ignac pesti kir. sómászáló f. e. maj. 9dikén meghalozott.

Dr. Zipszer András, a' beszterecebányai nőnevelő intézet tulajdonosa 's 35 év óta fáradhatlan szorgalmu tanítója, hazánk nagyhirű minerologja, legközelebb a' sz. pétervári orosz cs. orvos-sebész akademia tiszteletbeli tagjának, a' voigtlandi régiség-búvár egyesület tisztebeli 's a' münsteri orvosi társ. kultagj. nevezetett; K u b i n y i Ágoston a' nógrádi evang. egyházmegye főügyelője pedig a' szász-altenburgi ugynevezett osterlandi természetvizsgáló társaság levelezőtágyának.

Budapesti napló. (Községek) Az értélyzés *) igen sokszor vonz maga után vitatkozásokat, mellyek inkább szók mint tárgy körül forognak. 'S azért, a' hol lehet, szeretem, azt mellőzve, inkább, egyszerűen elmondani a' dolgruli nézetimet. Így a' községekre nézt is előadandom gondolatimat, mellyeket, mikint homlokomat, nyíltan szeretek viselni, szőzőn és tudományi koránylat (aureola) nélkül. A' községi rendszer két főtekinet alá esik, első a' községi ügyek mikinti elintézését, a' másik azon oldalát illeti, mellyhez képest az a' közigazgatás részeibe több kevesebb befolyással bír. Mindkét tekintetben a' községi rendszer megbecsülhetlen, községi ügyekre nézt a' helybeli ismeretséget, 's azon érdekeltséget hozván magával, miszerint saját ügyeink lehető legjobb elvégzésén telhetőleg ügyekszünk; közigazgatási tárgyakra nézve pedig azoknak egyszerűbb 's ennél fogva kevesebb teherrel járó vitelét eszközli, 's egyszersmind a' közélet nagy tanodája, mellyben a' honfiak nagyobb (megyei s országos) körben munkásságra gyakorlatilag előkészülnek, 's a' közügyek iránti részvét, e' rugója a' polgári erénynek, kifejlődik... Minden egyesnek úgy mint a' köznek érdeke hozza magával, hogy kiki azon körben, mellyben lakik, a' közügyek elintézésébe folyhasson. Csak birtokosoknak adni e' befolyást annyi, mint azt mondani hogy csak a' birtokos érdekelletik a' közügy által; hogy csak azokért kell rend a' társaságban, hogy csak azok birjanak ama' természetes szabadsággal, hogy magok intézkedjenek önügyeikről. Adózás szerinti képesség szintugy képtelenség, mert azt teszi föl, hogy csak az kívánja körének jólétét, ki például 100 fr. adót fizet, holott épen ellenkező foly a' társulat eszméjéből; mert mindaz, ki egy községben lakik, érdekelletik annak jóléte által, minden községi lakos a' község ügyében részes, tehát az a' körüli rendelkezésnél mint részszerint önügye körülínel, befolyásának — szovazatának — kell lenni. 'S ugyaninnen természetesen következik, hogy csak az általános (absolut) és nem viszonylagos (relativ) többség határozhat, valamint az is, hogy a' községi előljárók, tisztek, bírák és szegődöttök választásába minden községi lakosnak egyenlő befolyással kell birni, 's hogy e' választottak, választóiknak felelősek. — Ha tekintjük a' mostani gyakorlatot, az ezen elveknek nagyobb részt megfelel, ámbár a' nem nemes községekben a' bíróválasztás még nincs egészen a' községi tagok kezében. De e' korlátozás is a' hübéri viszonyok mindinkább tárgultával megszűnendik. A' IIIik rész 2ik czimének azon rendelkezete, hogy nemnemes községek csak cum consensu superiorum suorum hozhatnak határozatokat, gyakorlatban már nem igen léteznek 's hol még fenáll, ott is csak az urbériség elválasztásai, 's megváltásai fog megmaradni. — A' községi költségek meghatározása szerintem legezlszerűbben magára a' községre bizathatik. Korlátozni e' jogot fölötte sok nehézséggel jár, ha nem épen létesíthetlen. Az országos adómenyisége arányozni a' községit alig lehet, mert az országos adó menyisége sokképen változhatik. Sok intézet állíthatatik fel országos költségen, mi időnkinti adónevelést okoz, és viszont lehet, hogy sok országos költség kisebbedik egy vagy más okból, mint például közjovaknak bérbeadás által nagyobb jövedelmezésénél fogva, appropriatio - bill 'stef. által. De különben is a' községi költségek nagysága annyira helybeli körülményektől függő, hogy azt általán meghatározni nem lehet. Egy község posványos helyén sok hidat kénytelen tartani 's többet, mig más kedvezőbb fekvésű illy költségekkel nem terhelhetik. 'S ugyanczért lehellenek tartom egy maximum meghatározását is. Ugyanis némelly helységben 5 — 600 fr. évenkinti költség a' községi szükségét ki nem elégítne, mig máshelyt szer és szükségfölötti lenne. Mindazáltal annak nem vagyok ellene, hogy olly neme az ellenőrségnek engedtesék a' megyéknek, miszerint azon esetben, ha a' községi tagok szerfölötti terhelteséssel panaszt tesznek, a' kitélt valóságát megvizsgálni, 's a' dolog ughoztával a' fölösleget korlátozni jogosíttassanak fel. Mi hogy ne válják eső utáni köpönyeggé, jónak látnám olly törvényt hozni, miszerint a' községek előle-

*) Jól magyarul: defniálás.

ges fölvetésüket (budget) augustus utóljaig tartozzanak elkészíteni, a' valóságos kivetés 's beszéd pedig csak novemberben kezdethessék. De általánosságosinór-mértéket — ismétlem — bajos lesz felállítani. — A' számadások átnézésire a' mostani törvény az uradalmat kötelezi. Én azt hiszem hogy ez uradalmi gyámkodás ez idő szerint, mellyben minden még csak távolról is hübére emlékeztet, roskadó épülethez hasonlít, nem igen fog tartós lenni, 's ugy vélekszem, hogy a' községi tagokat bizván meg a' számtét nyilvános közgyűlésbeni megvizsgálására, elégséges, és kiméletlen ellenörködést hozandunk be. Azonban a' részt sem ellenezhetem a' megyei főügyelést, melly mostani törvényünk (1836: 10) szellemén épült, 's mihez képest — a' mód változtatásával — pártos vagy kötéletlen helységi áltvizsgálás esetében megyei küldöttség álttekinthesse a' panaszlott község számadását, 's a' körül a' szükséghez képest intézkedhessék. — Mi már a' községi rendszer azon oldalát illeti, miszerint a' közigazgatásba befolyással bír, ez jelenleg is már nevezetes. A' mezei rendőrségi törvény szerint a' helybeli bíróságok bizonyos (ámbár szerintem nem elég nagy) menyiségig itélhetnek illynemű kártétek iránt. A' világos adóssági, sőt némelly helyt egyéb pörökbeni itélhetés (bár szerintem ismét nem eléggé nagy öszvegig) szinte nagy könnyítésére szolgál mind az érdeklött feleknek mind a' közigazgatás egyéb ágaival fölöttebb terhelt köz tisztviselőknak. — A' rendőség eleni kisebb vétségek megfenyítése szinte a' községi előljáróságokra bizathatik, sőt némi részben a' jelen gyakorlat szerint már is sokhelyt rájok van bizva. Ezen 's hasonló tárgyakkal községi elvégzése a' nagy közönségnek 's községeknek egyenlő hasznára szolgál. — Röviden a' községi rendszer iránti nézetimet ezekben foglalom: községi tag mindaz, ki annak határában lakik, vagy kinek abban birtoka van; és szavazattal bír, mihelyest 14ik évét elérte. — Minden községi tag egyenlő szovazati joggal van felruházva. — A' község minden ügyeit a' község tagjai intézik el nyilvános közgyűlésekben. — A' gyűlések idejét a' község határozza meg. Rendkívüli esetekben azonban a' helybeli előljáróság is összehihhatja a' gyűlést. Községi határozatokat és szabványokat (statutumokat, vagyis községi törvényeket) csak a' gyűlésen megjelenő községi tagok általános (absolut) és nem viszonylagos (relativ) többsége hozhat. — Ha községi gyűlésben valaki szóval követ kihágást, csak azon gyűlés által vonathatik kérdőre 's marasztathatik el a' törvényes büntetésben, melly gyűlés előtt a' kihágás történt. Ha pedig a' gyűlésben valaki egyéb vétkes tettet követ el, annak megfenyítése végett rendes uton emeltetik vád. — A' község a' megye 's ország törvényei ellen nem hozhat határozatot, vagy községi szabványt. — A' község minden előljáróját, bíráját, tiszteit, szegődöttét maga választja titkos szovazattal, 's minden évben megújítja. A' községi előljárókat, bírákat vagy tiszteket ujtítás (restauratio) határideje előtt bírói ítélet következtében lehet hivatalaiktól elmozdítani. A' községi határozatokat és szabványokat a' közs. tiszts. hajtja végre. A' községi tisztség a' községnek felelős. De egyes községi tagnak is joga van, ha valamely tiszti eljárása által sértve véli magát, az ellen a' rendes törvényes uton polgári elégtételt kívánni. — A' községi költségeket és adót a' község határozza el, veti ki és szedeti be. De tartozik — hó utóljaig a' költségvetést elkészíteni, 's a' valóságos beszéd csak — hóban kezdethetik el. A' községi tagok szabadságában áll ez időközben, ha szerfölött terhelte vélik magokat, a' megyéhez folyamodni, melly a' dolog mibenlétét megvizsgálni, 's a' szükséghez képest körüle intézkedni fog. — A' községi pénzekről, jövedelmek 's kiadásokról a' község rendelkezik, 's vesz számot, szabadságukban állván a' községi tagoknak, ha a' számtét áltvizsgálását hiányosnak vélik, a' megyéhez folyamodni, melly illy esetben a' bepanaszolt község számadását áltvizsgálni, 's a' dolog mibenléte szerint aziránt intézkedni fog. Somogyi Ant. — Játéksz. krónika maj. 20kán: 'Tudtán kívül kém' vigját. 2 flv. és 'Szélmalom' táncz. 1 felv.; 21én 'Alvajáró' dalj. 2 flv.; 22én 'Havasi rém király' bohózat 2 felv.; 23kán 'Az amerikai' vigj. 4 felv.; 24. 'Molnár és gyermeke' szomj. 5 felv.; 25én bérsz. 'János kulacs' vgj. 1 felv. Kisfaludy Károlytól, 's Bishop assz. és Bochs ur londoni művészek hangversenye, nézők a' fölemelt belépti díjak daczára számosan; 26án ünnepi zárnap; 27kén Bartha jutalmára bérszünettel először 'Lara hét fia' dráma 5 felv. Malefille után francziából ford. Fekete Soma a' magyar tudós társaság költségén. Lang Pauline és Mochonaky Amália énekesnők hirszerint el akarják hagygi nemzeti színházunkat. Jövő kedden majus 31én a' nemzeti szinpadon bérlétszünéssel, az egykor alapítandó nemzeti Conservatorium alapítókéje nevelésére, olasz nyelven „NORMA“ nagy opera 2 felvonásban. Irta Romani, — zenéjét Bellini. Van-Hasselt Barth asszony, ausztriai császári 's kir. 's bajor kir. kamra-énekesnő ezen ügynek csupán a' nemzeti szinpadon kívánván áldozni műkedvelők társulatában a' czimszerepben lesz szerencsés föllépni. Az operát megelőzi „Jer ide“ című dramai feladat, magyar nyelven. — A' májusi gyakor és jótékony esőzések miatt az idén a' birkanyírás későbbben veendi kezdetét, azért Medárdvásár első hetében csekély menyiségű gyapju fog beszállíthatatni Pestre. A' losonczy májusi vásáron 1800 — 2000 mázsa idej gyapju jelent meg 's egyszálíg elkelt mázsjára 52 — 65 pengő fr. a' divatozó 2 font ráadás nélkül mázsjától, de a' gyapju igen tiszta mosam 's hófejsége mellett minden nyirkosság nélkül volt.

(Tudnivalók, a' dunamelléki hely. hitv. egyházkerület r és z é r ö l.) Ezen egyházkerületben megüri főpapi hivatalra beküldött szavazatok többfelé osztása miatt, a' megkívántató általános szavazati többséget, vagy is valamennyi szavazatnak felénél többet, senki a' választottak közül el nem nyerhetvén: ennél fogva a' fenálló szabályok értelmében újabb szavazás alali szabad választásra, a' legtöbb szavazattal bíró 's itt betűrendben következő két egyed u. m. főgyűző nt. Polgár Mihály, és főesperes nt. sz. kisjáczi Szeles Sámuel urak jelöltettek ki. Melly másodszori szavazás szüksége miatt, a' különben f. e. június 20kán tartandó egyházkerületi közgyűlés július 16kára elhalasztatván; az ezt követő napon u. m. július 17kei vasárnap d. e. a' pesti templomban néhai főtisztelt superint. Báthory Gábor ur emlékeztetőre az egyházkerületi személyzet és pesti közönség részéről gyászünnepegy fog tartatni. Az iskolai és tanítási rendszert tárgyozó jeles pályamunkák jutalmazása szin e a' júliusi közgyűlés alkalmakor fog megtörténni. Kelt Pesten 1842. majus 26kán Bajkay Endre m. k. a' tisz. egyh. ker. világi főgyűzője.

Ezt tanúsítja a' köv. főgondnoki körlevél is a' dunamelléki hely. hit. egyházi közönségekhez. F. évi mart. 13ki körlevelem következtében beküldött szavazatok megosztása miatt, a' megüri főpapi hivatalra, egyházi törvényink 's azokon épült utóbbi határozathoz képest megkívántató általános szavazati többséget, vagyis valamennyi szavazatnak felénél többet senki a' választottak közül nem nyerhetvén el: annál fogva a' már f. e. mart. 13káról e' tárgyban kihirdetett egyházkerületi végzés értelmében, újabb szavazás által szabad választásra a' legtöbb szavazattal bíró 's itt betűrendben következő két egyed, u. m. egyházkerületi főgyűző nt. Polgár Mihály, 's főesperes n. t. kisjáczi Szeles Sámuel urak ezennel kijelöltettek. A' választásnak, pontos jegyzőkönyv vitele mellett, valamint első ízben, ugy most is valamennyi közönségben egy napon, jelesül pedig f. e. jun. 26kára eső vasárnapon kell történnie; mellynek az előbbi körlevelemben kitézött szabályok, (u. m. előleges kihirdetés) az egyházi tanácson kívül a' közönség tagjainak is szavazásbani részesítése, 's a' t.) sz. gorn meg tartandók lesznek, azon hozzáadással: hogy mivel a' szavazatok felbontásánál tapasztaltatott, hogy számos egyházban, valamennyi szavazó neveit, keresztnevet, vagy a' nélkül, maga a' lelkész írta alá: annál fogva jobb rend végett megkívántatik, hogy a' kiadott forma szerint röviden felteendő szavazati-levelet, a' szavazásba befolyandó irni-tudó egyedek saját kezeikkel írják alá. Az e' kép elkészítendő szavazatok, a' már előbbi körlevelemben foglalt utasítások szerint, az illető segédgondnokhoz haladéknélkül küldessenek-el; kik is azokat f. e. jul. 15keig hozzám Pestre beküldendik, vagy magokkal behozandják. E' másodszori, szavazás szüksége miatt, a' különben f. e. jun. 20kán tartandó egyházkerületi közgyűlés jul. 16kán fog megnyitattani; mellyt követő napon u. m. jul. 17kei vasárnap d. e. pesti templomban, néhai főtiszt. püspök Báthory Gábor ur emlékeztetőre az egyházkerületi személyzet és pesti közönség részéről gyász-ünnepegy fog tartatni. Kelt Gyömrőn 1842. Majus 25kén. G. Teleki Sámuel m. k. mint a' dunamelléki hely. hitv. egyházkerület főgondnoka.

(Pesti ref. egyházvidék gyűlése.) F. hó 23d. tartá ezen egyházvidék tanácsulésit Ráday Gedeon gr. 's Gyenise esperes urak elnöksége alatt. Nyilvánosságot tiszteltünk itt, mi okozható egy részről, hogy a' különben tespedve pangó ülést egy kis élénkség villanyozta; mert hallhatánk szót, nem szakbeli-ektől is, komolyt és nyomosat; nevezetelen ki némi munkálatok tételére oly egyedek is, kik szorosán az egyházvidék tagjai közé nem tartoznak 's köszönet és méltánylás ezért Rádaynak! Egyébiránt e' gyűlést nevezetessé tevő azon körülmény, hogy a' tisztelt elnökök tanácsbíró-kinevezési jogukról önkéntesen lemondván, ezt az egyházakra ruházták által. A' pénztárnoki 's jegyzői hivatal részire utasítások készítették 's készítették; mert mondjuk ki öszintén, hogy a' jegyzőkönyvet igen nagy rendeltetés jellemezé; 's mig egyrészt méltányolhatni egy ifju lelkész eziránti aggodalmát, másfelől az érdeklött öreg személyeskedési megbocsáthatók. Az iskolákat tárgyozó jelentések hü képet adának a' népnevelés hátramaradtásáról 's itt kiemelhető azon pont hogy a' gy. . . i tanító 12 tóból álló évi fizetésének felét alig kaphatá be, 's ha tudjuk hogy ezen tanító számos család atyja, nem lehet a' nemes lelkű Rádaynak magánysegélyét az emberiség nevében nem köszönni. Dicsére válik egyébiránt a' lelkészi rend éltés tagjainak is, hogy szükkeblőség nélkül testvéri szeretettel nyújtanak rokon kezeket egyebeknek is, 's a' nyilvánosságra, mint még sok helyen, nem haraguznak. Hallatta ugyan a' hűbneri 's kátérendszer is itt-ott de igen gyéren, szavát 's remélhető hogy hatyudalát.

(Erdélyi országgyűlés folytatása.) Mennyiben állhat fen a' személyes bátorság ott, hol a' székely a' törvényes teremekben, a' közgyűlésekben tartott és a' közönség által méltányolt beszédiért letartóztatik, fogságra vettetik, könnyű állatlatni, minek szomorú példáját igazolja Gergely Mihály nyugalmazott őrmester esete, ki a' nemes csikszéki közgyűlés megelégülésével nem régen tartott beszédjéért a' katonai kormány által fogságba téve és hadi kereset alá vettetik. d) Az Appr. Const. 3. r. 6. czim 1ső czikke nyilván kifejezi, hogy a' nemesember csak coram suo competente judice tartozék törvényt állani, a' leopoldi köteslevél 4ik pontja pedig ezt mondja: morem usitatum in administrandae justitae solito ordine et usu illaesum praecipimus observandum; még is mindezek ellenére a' katonákka' erőtetett székelyek kivételtek törvényes bírájok hatósága alól 's egészen a' hazai törvényekkel ellenkező elvek szerint katonai felsőség alá vettettek, mégpedig nemcsak a' katonai szolgálatbeli, hanem az azzal semmi összefüggésben nem levő minden személyes tetteikre 's a' katonai felsőségnek általánosán egyéb ügyekbeli pörölhetésre nézve is a' székely katonákra nézve akkora befolyása vagyon, hogy azt megakadályoztatni, vagy hosszasan hátráltatni képesek; ugyanis minden regius kénytelen az illető katonai előjárásnak bemutatni azon meghívó-levelet, miszerint valamely katonát törvénybe idézett, kinek jó kedvétől függ a' szokott visát rá írni, vagy pedig magánál eltartóztatni 's minden per megindulása előtt a' katonatiszt és székely ügyvéd jelenlétökben a' békesség próbáltatik, mire ezeknek nagy befolyásuk lévén, a' szabad békesség utja igen gyakran hátráltatik, és a' katonai tiszt felsőbbbőség befolyása nemcsak a' szolgálatban, — hanem még azon kívül levő minden conscriptus személyre, sőt még a' nőemre is kiterjesztetik, 's mi több még a' férjhez-menetel sem történhetvén meg a' katonatiszt engedelmével; e' felett a' successio fonala is ketté metszetik, midőn a' katonai conscriptio alatt levő nemes székely leány mentesített nemes

bi állítás; mellynek ellenében, talán nagyobb hitelességgel mint közlő ur állítatom, hogy általam s mélyen tisztelt P. ur 117 szavazatot nem nyert, 's hogy a' főlebbi közlés mende-monda szüleménye. V. S.

székelyhez megyen férjhez 's megfordítva. 4szer A' terheltetések legsúlyosb' nemei közé tartozik, hogy a' Comp Const. 2. r. 1. czim 4 czikk 5ik és 12ik pontjai ellenére attól is el vagynak rekesztve, miszerint katonaság alóli meg szabadulhatásukra nézve törvényes lépéseket tehessenek, nemcsak, sőt az olyan is, ki illetén kívánságát csak szóval kijelenti, kemény büntetés alá vettetik. Ezekből önként következő, hogy midőn hazánk alkotványa a' három nemzet képviselati szerkezetébe befolyással levő személyek törvényes szabadságán alapul, minden nemes-embernek pedig 's ennél fogva az eredeti nemes-séggel bíró székelységnek így egyforma jogait a' decretum 1ső része 2ik és 9ik czimei, az Approb. 3ik része 76ik czim 8ik és 2ik czikkei tisztá meg határozták, e' felett a' csak most érdeklött 76ik egész czimnek ugyan az Approbata 3ik része 19ik egész czimével egybevetéséből is kitünik, hogy a' nemzeti fejedelmek alatt hozott törvények is a' közterhek bizonyos nemét nem szabták külön a' nemesség valamelyik osztályára, hanem annak hordozásában a' birtok mértéke szerinti igazságos arányt határozták meg 's a' fels. ausztriai ház uralkodása kezdetén a' leopoldi köteslevél 14ik pontja is a' székelyekről mind a' jogokra mind pedig a' hordozandó teherre nézve azt határozza meg, mit a' decretum 1ső része 9. czime általánosán a' nemesekre meghatározott: mindezen törvények egybevetéséből nyilván kitünik, hogy a' székely katonaság terhe alatt levő nemes székelyeket kettős főbb sérelem nyomja, egyik az: hogy az országos tehernek egy olyan nemét, t. i. a' közkatonáskodás terhé hordozzák, mellyel törvények szerint nem kötelesek, másik az: hogy a' székelység egyik szegényebb része a' nemesi egyenlőség alkotványa elve ellen nemes társai sorsán alul taszitva, sőt abból leszállitva hordoz olyan terhet, mellyt nemes társai nem hordoznak és tiszta törvényink szerint nemes-ember nem is tartozik hordozni. Ezeknél fogva alattalói hívség, tisztelet 's fűi bizodalommal kéressék meg ő felsége, hogy ezen már 78 évtől fogva létező terhet a' székelységben fejedelmi és nép-esküvel biztosított tiszta törvényink szerint teljesen megszüntetni 's a' monarchia ótalmára netalán megkívántató székely katonaság új terve felett a' K. 's Rdekkal a' végre tanácskozni méltóztassék, hogy ezen ter igazságosan és törvényinkkel egyezőleg intézethessék el. Továbbá másik része a' nemes székely nemzetnek törvény ellenére adó alatt nyögven, nem tethetjük, hogy e' részben is alázatos kérésünket ne ismétljük, miszerint ezen része is a' ns székely nemzetnek diplomaticus statusába visszaállitassék. Folyt.

Ausztria.

(Uj pénzjegyek.) Bécs, máj. 14. A' cs. kir. udv. kamra, fáradhatlan munkás elnöke, Kübeck b. vezérlete alatt jelenleg uj pénzszaporítási tervvel foglalkodik a' rendkívüli, főleg a' statusvasutakra számított költségek fődézéséül. Szándék ugyanis kamatoztatható bankjegyeket egyelőre csak 5 millió flig 50—500 flos részvényekben, kibocsátani; ezen bankjegyek a' bemutatóra fognak szólni 's tulsó lapokon föl lesznek jegyezve a' napok, mellyekben, mindenkor száztól hármattudván hozzá, mikép fognak kelni. A' kített bec szerint azokat bizvást vehetni, mivel a' szabadítókos nemzeti bank is, melly a' jegyeket kiadja, a' szerint váltandja be azokat. — A' szerencsétlen Hamburg számára ő fels. mint már említők, minden országban annál buzgóbb segélygyűjtést rendelt, mivel a' történet évlapjai szerint Hamburg polgárai mindenkor kitünő hódolattal ragaszkodtak a' fens. császári házhoz. — Különös felszólítást kapott tehát Mitrovsky gr. udv. kancellár, ugy a' magyar 's erdélyi kancellárok is.

Amerika.

(Egyesült statusok kölcsönvétel határozata. Mexiko.) Washingtoni congressusban a' kölcsön-bill mind a' két táblán keresztül ment 's az elnök által is helybenhagyatván, törvénynyé emeltetett. Szerinte a' statusok 12 millió dollárt vesznek fel 's azt 6 pcenttel kamatoztatandják; egyébiránt az elnök fel van hatalmazva szükség esetén azonfelül még 5 millió d. fölvételére. Kölcsönrel eddig elé csak egy európai tőzsérház ajánkozott, Hope 's társa Amsterdamban, de ez olly feltételek alatt, hogy ajánlását vissza kelle utasítani. Amerikai lapok szerint Santa Ana Angolországtól több millió dollárt vett kölcsön 's azért Kaliforniát kötö le zalogba, melly tartományutáni vágyát Angliának féltékeny szemmel nézik az egyes statusok. Egyébiránt ezekben Angolország iránt mindenütt kiengesztelődtek már az indulatok, ellenben Mexikóval sokan örömet keveredének háboruba 's a' képviselőházban ezt Wyse nagyon is ajánlá, hathatósan mutatván azon kincsekre, mik Mexikóban a' könnyű győzelem jutalmát tetéznék. Santa Ana a' mexikóiak igen kedvelik, melly közbizalom dictatori kormányának legszilárdabb alapja.

Spanyolország.

(A' királyné férjválasztási kérdése. Pénzszükség. Hadseregcsökkentés. E-logy.) Madrid, máj. 9én. „Miatán külföldi lapok annyit vitaták már a' királyné férjválasztási ügyét, végre a' spanyol lapok is szólottak róla, ámbár a' külföldieknél jóval higgadtabb hangon, részint mivel még korányolják erről részletesebben szólni, részint pedig azért, mivel a' ministerséget nem akarják azon zavarba hozni, hogy véleményeket nyíltan kényszerüljenek kimondani. A' cortesben mindazáltal de las Navas gr. végre csakugyan kérdést intézett e' tárgyban a' ministerekhez. A' miniszerelnök sem igent sem nemet nem monda, hanem csupán azt jegyzé meg, hogy igen nagy bántalomnak fogná tekinteni, ha idegen kormány merészelné ez ügybe vegyülni. Ezzel megszünt a' kérdés feszegetése; a' közönség azonban igen nagy részvétellel vitatja azt, 's annyi bizonyos, hogy a' kormány nem bír elég erővel hatályosan föllépésre, ha valamely idegen hatalom csakugyan férjet akarna tolni a' királyné nyakára, népfölkelést ügyei mellett pedig épen nem várhat a' rendkívül népszerűtlen kormány. Ezalatt a' pénzhiány napról napra érezhetőbb lesz, 's a' sajtó hathatósan sürgeti a' hadseregcsökkentést, minek következtében a' ministerség csakugyan 130 ezer emberre szándékozik azt szállítani, melly összegből 40 ezer ember tartalékhadul fogna szolgálni. — Espartero nagy lakomával kívánta kormányzóva választását ünnepleni, mi azonban, asszonyhiúság miatt hihetőleg füstbe menend. Espartero neje mellett ugyanis két felől don Francisco infans és hitvese fogott volna ülni; de ezen utóbbi szorosán ragaszkodván születési rangjához, nem akart elsőséget engedni a' háziasszonynak, valamint viszont ez sem a-

